

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.
 Za oznanih plačuje se od četristopne pett-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
 Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Gospodskih ulicah št. 12.
 Upravljanju naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz državnega zbora.

V sobotni seji došla je zbornici nota Buchovskega okrajnega sodišča, da se dovoli sodniški postopati proti poslancu dr. Millerju zaradi prestopka zakona o živinski kugi. Potem je došel še zakonski načrt s katerim se podaljša zakon z dne 31. marca 1875 l. o začasnom oprošenji kolkarine in pristojbin, potem o olajšanem postopanju pri obravnavah zastran izbrisala manjših vstop iz zemljiških knjig.

Poslanec Popovski poročal je o zakonu gledé ukvartiranja bosenskih vojakov v tostranski državni polovici. Ta zakon pravo za pravo za nas nema nobenega pomena, pač pa za Ogersko. Po nekih zakonih iz prejšnjega stoletja ne sme brez dovoljenja ogerskega državnega zbora stopiti nobena tuja vojska na ogerska tla. Zatorej so tudi vlasti ugovarjali Ogri, ko so se hotele boseske čete skozi Hrvatsko, torej preko ozemlja krone sv. Štefana poslati na Dunaj. Zaradi ogerskih ugovorov so se potem morali vojaki iz Bosne poslati po morji v Trst od tam pa na Dunaj. Da pa ne bode več tacih zaprek, je vlada ogerskemu državnemu zboru predložil omenjeni zakon. Zaradi paritete z Ogersko predložil se je tudi avstrijskemu državnemu zboru. Zakon vsprejel se je brez debate.

Poslanec Klucki je potem poročal o predlogi, s katero se veljavnost zakona z dne 27. aprila 1887. o preskrbovanju vojaških vdov in sirot razširi tudi na vdove in sirote vojaških oseb, ki so bile že 1887 l. v pokoji.

Poslanec Derschatta je obžaloval, da se veljavnost zakona ne razširi tudi na one vdove, katerih soprogi so omenjenega leta že bili mrtvi, in predložil, da bi se predloga v tem zmislu premenila.

Poslanec Popovski je pa omenil težav, na katere je zakon zadel pri ogerski vladi. Če bi ga še razširili, bi ga ogerski državni zbor ne vsprejel.

Poslanec Jaques je predlagal resolucijo, da naj vlada v kratkem predloži novo predlogo, s katero se omenjenega zakona veljavnost razširi tudi na vdove in sirote častnikov, ki so do 1887. leta že umrli.

Vsprejel se je zakon, pa tudi Jaquesova resolucija. Potem je državni zbor nadaljeval posvetovanje o Roserjevem predlogu glede osnove državnega zdravstvenega urada. Prvi je spregovoril poslanec Neuber. Govoril je o sprijenih živilih. Pri Dunaji je nad 7000 kletij, v katerih bivajo ljudje. Otroci spe na sočivji, katero se drugi dan pelje na Dunaj na trg. Tako sočivje je pač prava delikatesa, ker se je malo omečilo. Velike sleparije godé se z mlekom, četrtnina otrok pomrje, ker uživa mleko nezdravih krav ali pa drugače sprijeno. Kakšno je surovo maslo, govorik neče praviti, da ne spridi gospodom slasti, kajti nihče bi ga ne jedel, če bi vedel, iz česa je stlačeno. Nadalje pripovedoval je ob umetnem vinu, katero se posebno na Dunaji znotraj mitnice nareja, da ni treba plačevati užitnine. Umetna kava se dela iz prsti, apna in bobove moke. Koncem je govorik priporočal resolucijo, da se osnuje državni zavod za preiskavo živil.

Vitez Wiedersberg je proti osnovi državnega zdravstvenega urada, ker bi se s tem le uvel birokratični aparat. Tudi taka centralizacija v zdravstvenih zadevah ni umestna v Avstriji. Razmere v Nemčiji so drugačne, nego so v Avstriji. Znanstvene preiskave naj se izročajo vseučiliščem. On ima tudi finančne pomislike proti osnovi tacega urada, kakršnega je nasvetoval dr. Roser.

Ko je še govoril poročevalc in tudi svaril pred preveliko gorečnostjo za Kochovo zdravilo, katero se je večkrat pri debati omenjalo, vsprejel se resolucije, katere je nasvetoval odsek, potem pa resolucija poslanca Kindermana glede premembe učnega reda za medicince, resoluciji poslancev Roserja zastran priporočanja in prodaje tajnih zdravil ter shranitve razstrelil, resolucija poslancev Neuberja zastran osnove posebnega urada za preiskavo živil.

Državni zbor je sedaj prešel k posvetovanju o zakonu registrovanih pomočnih blagajnic. Proti zakonu je najprej govoril dr. Kaizl, ki vidi, da se daje policiji prevečika oblast. Dr. Spaček pa vidi več dobrih stvari pri predlaganem zakonu, ki bode koristili ne le delavcem, temveč tudi malim obrtnikom. Ker je bilo že precej pozno, se je obravnavata prenehal.

Koncem seje je poslanec Pininski stavil predlog z načrtom zakona, s katerim se uvedejo nekatere kazenske določbe glede podjetij za izseljevanje. Poslanec Reicher in tovariši interpelujejo vlado za stran železnice po murski dolini. Poslanec Ebenhoch je pa interpeloval vlado za stran podpore nožarski industriji v Gorenji Avstriji.

Danes ima državni zbor zopet sejo. Na dnevnem redu je mej drugim budgetni provizorij. Bode li kakake debata pri tej priliki, se ne ve. Levica in desnica baje nameravata brez debate dovoliti provizorični budget. Le Mladočehi bi utegnili sprožiti debato. Če bodo ti začeli govoriti, bodo jim seveda tudi druge stranke odgovarjale.

Po deželnih zborih.

VII.

V Galiciji v deželnem zboru ni bilo posebnih dogodkov. Rusinom odrekala se je jednakopravnost, in ni se jim dovolilo niti poročati v svojem jeziku, kakor v prejšnjih zasedanjih. Poljaki so po starini navadi kazali se nasprotnike Rusinom. Želje rusinske so se odbole, ali se je pa stvar skušala zavleči, kakor je baš ugajalo večini. Noben človek bi ne bil slutil, da se pripravlja sprava mej poljskim in rusinskim narodom.

Ali za kulismi se je vendar nekaj tacega snovalo. Rusinski politiki Romančuk, Teliševskij in Sječinski ter metropolit Sembratovič pogajali so se z vlado, in sicer na svojo roko, ne da bi bili drugi poslanci kaj vedeli o tem. Dognalo se je neko sporazumljene, o katerem pa še ne vemo, kakšno da je. Le to vemo, da je vlada obljudila gledati na to, da nekaj več Rusinov pride v državni zbor in tudi morda nekaj več pravic dobi rusinski narod v šolskih zadevah.

Pri budgetni debati so omenjeni rusinski politiki razkrili, da se je nekaj za kulismi dogovarjalo. V svojih sicer precej nejasnih izjavah so se odrekali simpatijam Rusiji in zagotavljali lojalnost Avstriji in katoliški cerkvi. Pa pri tej debati se je pokazalo, da se omenjeni rusinski politiki neso pogajali v imenu rusinskega kluba, da celo klub za ta pogajanja vedel ni. Rusinski poslanec Antonjevič

LISTEK.

Lov na medvede.

Humoreska.

Spissl Cucurbitarius.

(Dalje.)

„Če bo dober koš, grem — lačen pa bi ne hodil rad za medvedi“, odgovori Bazmus, tudi lovec, vendar rajši z vilicami nego s puško, z nekakim poželjivim smehljajem ter skrči usta in zasrka tako, kakor da bi najlahtnejšo pečenko obiral. Njegov trebušček pripoveduje, da je že marsikateri puranček v njem našel svoj grob.

„Pri moji veri“ pravi zopet Gerlajnik, ter udari s pestjo po mizi. „Če pridejo medvedje k meni — ti bodo proč —.“

„Kaj se boš ti tako širokoustil, uboga muha!“ ga zavrne naš Pavle. „Bežal boš, kolikor te bodo pote nešle.“

„Veš kaj, Pavle — to je pa res — streljal bom, streljal gotovo, dvakrat, potem pa ne bom gledal, ali sem zadel, ali ne — zbežal bom bliskoma k sosedu — —“

„Če k meni pridejo medvedje“, dě Pavle, „bom tako sigurno dva ubil; — jaz streljam na 150 krokov tako, da ti zadenem piko na medvedu — tretjega bom pa tako s figo v zobe dregnil, da bo znak nazaj pal.“

Na te besede nastane splošen smeh, še naš Pavle se je prav srčno smejal, kar je pri njem redka prikazen. —

„Torej pijmo še jednega „štefana“ na medvedovo kožo!“

„Dobro, dobro, živel medvedje!“

Ta „štefan“ pa ni imel dva, kajti natakal se je iz njega do pozne noči.

Družba se razide. Grlajnik spreminja goste do vežnih vrat — kar ga Kozamernik potegne malo na stran ter mu šepeta na uho:

„Znaš — jaz grem na lov, ampak le pod tem pogojem, da bova midva skupaj stala — jaz sem oženjen — pa človeku se vendar žena smili, — otroci. Ko bi se kaj zgodilo — jaz se nič ne bojim — prav nič, — pa se ne ve, kaj pride — medved je medved, razomš, — le pod tem pogojem grem — mi je tudi žena tako rekla, s katero sem se posvetoval — pa ni treba tega nikomur povedati —.“

„Ha, te ima“ norčuje se Gerlajnik. — „Pa naj bo, no, ker si ti — hočeva biti soseda — samo

glej, da se pred medvedi ne boš tako ustrašil, kakor zadnjič pred zajcem — kar ves bled si pritekel k meni —.“

„Ti pa glej, da ne boš zopet mej potjo buče streljal, kakor ti je navada —.“

„Jih ni več — sicer pa“, se obrne proti drugim, „klobase ste pač vsi seboj vzeli?“

„Smo“, zadoni od vseh strani.

„Torej na svidenje!“

Vsak jo maha proti svojemu domu.

Še ni dan zvonilo, ko že Kozamernik, od glave do nog oborožen, štrpica po mestu ter budi lovec. Skrbi mu neso dali spati.

„Je li Vaš gospod že ustal?“

„Ravnokar so od gospe slovo uzeli, pa so proti — —“

„He, Jaka, še spiš!“

„Koj!“

Prižge se luč, katero pa hitro nekdo upihne.

Nežni glas zadoni:

„Ne bo šel — ga glava boli —.“

„A, tako — ti prokleti medvedje!“ — —

„Ustanji, Janko, gremo!“

Nič odgovora.

„He, kvišku, ali ne čuješ!“

Vse tisto. Kozamernik začne razbijati — neko

je ostro šibal vse, kateri so se pogajali za hrbotom klubovim.

Očeviden je namen teh pogajanj. Vlada hoče napraviti razpor mej Rusini. Razločiti hoče one, ki so za ruski pravopis, in one, ki so za fonetično pisavo rusinščine in se bolj nagibajo k nazorom zapadne Evrope. To je morda tudi dosegla, kajti bili so mej rusinskim poslanci po omenjenih izjavah precej burni prizori. Nekateri so zahtevali, da se sklice klub, predsednik Romančuk pa tega ni hotel, veden, da nema večine za seboj. Napravljen je razkol mej obema frakcijama, ki se ne bode dal zopet zagladati. Za spravo mej Poljaki Rusini itak ni šlo. Da se je kaj tacega nameravalo, bili bi se povabili zastopniki obeh rusinskih frakcij, potem pa še Poljaki. Brez Poljakov, ki imajo večino v deželnem zboru se itak dosti storiti se dá. Tako je pa vlada s svojim postopanjem le zasejala nove prepire v Galiciji. Poljaki so nevoljni, da je vlada se pogajala za njih hrbotom, večji del rusiske stranke pa tudi, da se nekaterniki pogajajo z vlado o tako važnih uprašanjih, ne da bi druge uprašali.

Poljski listi vidijo v tem, da vlada sama boče nekaj dovoliti Poljakom brez dovoljenja deželnega zбора, kračenje gališke deželne avtonomije, starorusinski listi pa očitajo Romančuku in tovarišem, da so za skledo leče prodali svoj narod Poljakom.

Taaffeu menda neso še zadostovali prepiri, katere je prouzročil s spravo na Češkem, zato je zaukazal, da se uprizori jednaka komedija tudi v Galiciji, da se tudi v tej deželi razvnamejo vse narodne strasti. S tem, da se je razdor, hočejo nekateri krogli uničiti vse sile avstrijskega slovanstva, da ga tako pripravijo za tajstvo. V Galiciji je pa šlo za to, da se potrgajo vezi, katere je imel rusinski narod z velikim russkim narodom, da Russini izgube tako moralično moč, katero so zajemali iz ruskega slovstva in sploh iz razvoja vsega ruskega naroda. Prevelik upliv Poljakov pa tudi nekaterim gospodom na Dunaji ni ugajal, kar se je pokazalo, ko se je izdal znan ukaz učnega ministra, v katerem se je izrekala graja gališkemu šolstvu, ker baje premalo goji avstrijsko zgodovino. Najrajše bi povsem zatrl moč slovanstva, zato pa hujskajo slavanske narode in slavanske stranke drugega proti drugemu.

Mi pa jako dvojimo, da bode taka politika v korist državi. Že njo se ne pospešuje zadovoljnost avstrijskih narodov, brez zadovoljnosti prebivalstva pa država ne bode močna. Zato mi obžalujemo akcijo, katero je vlada začela v Galiciji zunaj deželnega zboru v škodo slovanstvu in v škodo državi.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 16. decembra.

Ljudsko številjenje.

Predsednik češkega deželozbor. kluba na Moravskem dr. Šrom izdal je oklic na prebivalstvo češko na Moravskem, da pri bodočem ljudskem številjenju naj naznani češčino kot občevalni jezik, da svet izve, koliko je Slovanov na Moravskem in

godrnanje se čuje iz sobe — drugača nič — Kozamernik gre.

„Ta je lepa“ misli sam pri sebi. „Torej grem sam na medvede! — Nič ne dé, hajdimo, pogum velja!“ —

Pride na zbirališče. Lovcev je že precej zbranih.

„Kje so pa še drugi?“ ga vprašajo vsi. Kozamernik pripoveduje, kaj je doživel.

Na to veliko krohotanje.

„Strab jih je, strah!“ —

„Znate“ pravi Grlajnik „Bazmus je dejal včeraj, da ga ni treba buditi, ker imam sam „ve kerco“ — jaz pa vem, zakaj se je pustil po tej buditi, — da bode svoje tri klobase, katere je bil včeraj sabo odnesel, pojedel —.“

„O, kaj si tudi ti tukaj, Grlajnik — kaj ti je žena pustila?“

„Vse v redu, vse v redu.“ —

„Dobro jutro gospod malo kasni ste!“

„Naj koklja brcene vse, ustal sem že ob 1/4. uri, pa sem do zdaj škornje obuval, desetkrat jih ob tla zagnal, pa ni nič pomagalo — zdaj mislim, da bo.“ —

„Smo vsi skupaj? — Saj tako ne bo nobenega več — kar naprej, čas je drag — ogreli smo se dovolj — čaj je bil izvrsten.“ (Dalje prih.)

kaška krivica se jim godi. Želeti je, da bi ta oklic imel kaj uspeha, ker bodo nasprotniki gotovo vse sile napeli, da bi kaj Slovanov upisali za Nemce. Posebno na Moravskem se bodo Nemci prizadevali, da bi izkazali kolikor je moč nemškega prebivalstva, da bi opravičili večino, ki jo imajo v deželnem zastopu.

Mestne volitve v Brnu.

Pri dopolnilnih volitvah za mestni zbor v Brnu voljeni so samo nemški liberalci. Čehi se volitev neso udeležili, ker nemajo upanja, da bi pri sedanjih razmerah zmagali v kakem razredu. Mestna uprava bode torej tudi nadalje v čisto nemških rokah in se ne bode ozirala na interese češkega prebivalstva.

Veliki Dunaj.

Zakon o združenju predkrajev dobil bode baje okrog Božiča najvišje potrjenje, potem se bode pa takoj razglasili. Za volitve mestnega zborna Velikodunajskega se že delajo priprave. Okrajna glavarstva predkrajev, ki se spoje z Dunajem, so že dobila potrebne ukaze.

Shod ogerskih škofov.

Kardinal Simor sklical je v Budmi na 16. dan t. m. shod vseh škofov ogerskih, da se posvetujejo, kako naj dalje postopajo glede ukaza naučnega ministra o upisu otrok iz mešanih zakonov v matične knjige. V gospodski zbornici sprožil se bode namreč razgovor o tej stvari pri budgetni debati.

Vznanje države.

Slavkov in Radoslavov.

Radoslavova organ „Narodni prava“ je nedavno hudo napal predsednika sebranja Slavkova, očitajoč mu razne sleparje. List je priobčil mej drugim neko pismo iz 1871. leta, ki je bilo priobčeno v „Svobodi“, katero je isti čas izdajal Ljuban Karavelov v Bukureštu. V tem pismu se Slavkov opisuje v kaj neugodni luči. Slavkov je Radoslavova pozval zaradi tega na dvoboja, toda ta dvoba je vsprejeti ni hotel. Rekel je, da se s takim človekom, kakor je Slavkov, ne bi. Predsednik sebranja bode sedaj po drugem potu moral iskatki zadoščenja. V Sofiji se za to afrojako zanima prebivalstvo in je vse radovedno, kako se bode razmotala.

Razpor mej Porto in patrijarhatom.

Patrijarh je bil prisiljen sporazumeti se s Porto. Iz Makedonije še mu pribajala poročila, da je dubovčina že nevoljna zaradi njegovih naredb, ker je zgubila mnogo dohodkov. Tudi nižja duhovščina ni mogla razumeti, kaj je povod patrijarhovemu postopanju. Če bi patrijarhat ne bil odjenjal, bi bilo utegnilo več makedonskih svečenikov prestopiti iz grške v bolgarsko cerkev. Dosegel bi se bil torej nasproten uspeh kakor se je nameraval.

Papež in Italija.

Papež je imenoval odbor iz dveh kardinalov in treh neduhovnikov, kateri bode imeli voditi politično gibanje v Italiji. Kakor se govori, se bode kmalu izdal iz Vatikanu migljej, da se imajo katalogi udeleževati vseh političnih volitev v Italiji.

Abesinija in Italija.

Odnošaj mej abesinskim kraljem Menelikom in Italijo neso več najboljši. Kralj že preti Italijanom z vojno. Krivo temu, da so se razmere poostre, je baje to, da se tekst pogodbje, ki jo je sklenil z Italijo ne ujema v abesinskem izvirniku in italijanskem prevodu. V abesinskem izvirniku je, da se kralj more posluževati italijanskega posredovanja pri občevanji z drugimi vladami, če hoče; v italijanskem prevodu je pa, da je kralj privolil, da se bode posluževal italijanskega posredovanja pri občevanju z drugimi državami. Ko je kralj izvedel za to razliko, je pisal italijanski vladu jako ostro pismo, v katerem Italijanom očita, da so ga osleparili.

Dopisi.

Iz Gradea 14. decembra. (Prešernova slavnost akad. društva „Triglav“ dne 10. decembra.) (Dalje in konec.) Ob jednjstih bil je uradni del končan in po kratkem presledku prevzame cand. prof. gosp. Geastrin predsedništvo zabavnega dela. Najprej zahvali se stud. med. gosp. Bleiweis v lepih besedah gospem in gospodičnam, da so blagovolile udeležiti se Prešernove slavnosti ter veliko pripomogle, da je ves večer dobil zares slavnostno in veselo lice. — Cand. med. gosp. Konečnik nazdravi našim drž. in dež. poslancem, žeče, da bi jim sreča bila mila pri trdi boritvi za pravice zatiranega naroda slovenskega. Odgovori mu drž. in dež. poslanec gosp. M. Vošnjak in napije slovenski vzajemnosti, katere krasno sliko podaje nam denašnji večer. Drd. iur. gosp. Fon izreče srčno zahvalo zastopnikoma akad. društva „Slovenije“, ki ima v veliki stolnici gotovo še težje stališče, kakor pa „Triglav“ v Gradcu. Cand. iur. gosp. Kartin pozdravi akad. društvo „Hrvatsko“, ki je zopet izvolilo sedelovati in pomagati, da se je slavnost tako sijajno vršila, in izraža iskreno nado, da bi ista sloga mej „Triglavom“ in „Hrvat-

sko“, ki je vladala do sedaj mej njima, se tudi v bodoče ne razrušila, temveč razevela v prospeh in srečo Hrvatov in Slovencev na vsečilišči in v domovini. Stud. iur. gosp. Kruščič napije poljskemu akad. društvu „Ognisku“, žeče, da bi tudi Poljaki, ki imajo toli sijajno zgodovino, zasijalo zopet solnce zlate prostosti.

Stud. iur. gosp. Krančič zahvali se srbskemu akad. društvu „Stražilovu“, katero se je udeležilo korporativno današnjega večera, poudarjajoč vrline in prednosti srbskega naroda na slovstvenem polju in njega junaško zgodovino. Cand. iur. gosp. Selškar pozdravi zastopnike čilega in hrabrega naroda bolgarskega, na kar z velikim naudušenjem zapojo pevci in tamburaši „Šumi Marica“.

Konečno napije še cand. iur. gosp. Žmavec zastopnikom ruskega naroda in drd. med. gospod Šuklje zahvali tamburaše in pevce akad. društva „Hrvatske“ za prijazno sodelovanje. Cand. iur. gosp. Kartin pa pozdravi deputacijo „Celjskega Sokola“ (gg. Dominkuš in Majdič), a gosp. vladni zastopnik ni dovolil dosti govoriti o tem mladem društvu in odtegnil n. pr. gosp. Dominkušu besedo o tej točki, kar je vzbudilo precejšnjo nevoljo celega zborovanja.

Do poznga jutra ostali smo še potem skupaj — seveda precej skrčeno število — v veseli zavabi, v svesti si, da smo si prizadevali kolikor nam je bilo mogoče sijajno praznovati Prešernovo 90letnico, in da smo ta smoter tudi do dobrega dosegli, zato nam je bila jasen dokaz zadovoljnost vsakega gosta, s katero se je poslavljalo od nas. Bog daj, da bi ta večer pokazal onim, ki nas krivo sodijo, ker nas ne poznajo, da tudi „Triglav“ pozna in spoluje svoje dolžnosti, da dobro vše, zakaj ga je poslal njegov narod mej tuji svet in kaj bode ob svojem času terjal od njega!

K slavnosti dobili smo sledete brzovaje in čestitke:

Celje. — „Triglavu“ in „Hrvatski“, proslavljajočima v bratski slogi našega Prešerna, kličeta srčen: Na zdrav! Dr. Kraut in Glaser.

Celje. — Živelji častilci Prešernovi, živila svoboda in slovanstvo! Celjski rodoljubi.

Dunaj. — Bratom Triglavom, zbranim v proslavo našega pesnika, kliče krepki: Živio!

akad. društvo „Slovenija“.

Ljubljana. — Večna slava pesniku velikanu, prisrčni pozdrav njega častilcem!

V družbi „pri Figove“ stari Triglavani, quorum sequuntur nomina:

Prof. Rutar, svetnik Zabukovec, dr. Kopřiva, Virbnik, dr. De Franceschi, Vidmar, dr. Neuberger, Bohinc, Rekar, Zotman, Auer, Koch, Rus, magister Mustolovecky.

Ljubljana. —

Moža, ki dnes slavite mu spomin, Za uzor si vsak izvoli slavski sin, Da Slavi sine zvezda lepših dni, Domovje iskreno ljubimo vse.

Ljubljanski osmošoleci.

Ljubljana. —

Nekaljena radost pri vaši veselici, Triglavu v čast in rast, v utehu pa modrici! Nalik Triglava sivi skali Držite se krepko rojaki! Razspó se naj ob vas navali, Za domovinsko stvar junaki! Branite slovenski domovini Svetlik učeni se mladini.

Ljubljanski dijaki.

Ljubljana. — Nevenljiva slava Prešernu Živelji čestilci njegovi!

Osmerica učit. pripravnikov.

Mozirje. — Zbranim čestilcem našega Prešerna trikratna Slava! Trg Mozirje.

Ormož. — Nevenljiv venec Slave voditelju pesniku slovenskega naroda dr. Prešernu! Večno se bo svetil njegov blag spomin! Slava mu, Slava „Triglavu“! Ormoški Slovenci.

Reka. — Devetdeset let je, odkar nam na svet slovenska je mati rodila Prešerna; čestilcem njegovim kliče razunet pesniku-mojstru Slava sterna! Devet, Triglav.

Solnograd. — Slava Prešernovemu spominu! Janko Žolgar.

Varaždin. — Slava slovenskemu pesniku dr. Prešernu! Živelji Slovenci!

Marija Srkulj, Marija Toriser.

Pariz. — Za Vaše milo vabilo srčno zahvalo. Živelj! Slava! in Na zdar! L. Leger.
Razun tega dobili smo daljšo čestitko od akad. društva „Sojuz“ iz Črnovic.

Domače stvari.

— (Ljudska štetev) vršila se bode kmalu. Zato pozivljemo rodoljube po deželi, da skrbno pažijo, kako se bodo župani in njih organi pri tem obnašali in da nam blagovoljno nazačajo imena onih gospodov županov, ki bodo tem povodom nemškutarili. Škoda bi bila, ko bi imena tacih mož ne prišla v javnost.

— (Slovensko gledališče.) K jutrašnji predstavi slušateljic in slušateljev dramatične šole omenjam, da se predstava izimno prične točno ob $\frac{1}{2}$ 8. uri zvečer, a ne kakor navadno ob 7. uri. Ustopnice se dobivajo v čitalnični trafiki in zvečer pri blagajnici.

— (Konfiskacije.) Zadnja številka „Slov. Gospodarja“ bila je zaplenjena zarad dopisa iz Ljutomerja „naši nemčurji“. V Zagrebu bili so te dni zaplenjeni isti dan vsi opozicionalni listi. „Slov. Gospodar“ došel nam je v drugi izdaji, istotako hravatski listi.

— (Iz odbora „Sokolovega“.) — Odbor „Sokola“ imel je sinoči sejo, da reši tekoče stvari ter stori skele zaradi občnega zboru in maškerade. — Sklenilo se je: 1. da se izreče zahvala čitalničnemu pevskemu zboru na petji pri piramidi „Sokolov“ vernih duš dan na pokopališči; 2. da se izreče zahvala bratom dr. Tekavčiču in Benčanu na rediteljstvu o Miklavževem večeru in zlasti še bratu Benčanu na uredbi telovadnih točk tega večera; 3. da se vzame na znanje ustanovitev strelskega odseka pod predsedstvom brata Zagorjana; 4. da se letošnji občni zbor sklice v 5. dan januarja ob osmih zvečer v stekleni saloni čitalnični in 5. da zaradi letosnjega kratkega predpusta še ta teden začne delovati pomnoženi odbor za maškarado. — Tudi je odbor z radostjo vzel na znanje, da so se storili prvi koraki za ustanovitev tamburaškega zboru „Sokolskega“ in da bode bržkone mogoče temu zboru nastopiti že prihodnjo spomlad, ako ne že celo o maškaradi.

— (Enketa za Latermanov drevored) oziroma za popravo škode, katero je napravil zadnji vihar, sešla se je danes popoludne ob 3. uri na lici mesta, ter bode ukrenola potrebno, da se kolikor mogoče popravi in v prvotni red postavi lepo naše sprehajališče, ki je toliko trpeло vsled elementarne nezgode.

— (Strajk godcev.) Tukajšnje filharmonično društvo je v budih škripeči. Godci napovedali so namreč strajk, ker se jim je plača za večer nerazmerno znižala. Zaradi tega ne bode napovedanega koncerta, če se društveno vodstvo morda v poslednjem trenutku ne odloči, poslužiti se orkestra, ki je bil naslikan v „Brusa“ poslednji številki.

— (Pod sodniškim sekvestrom.) Zloglasni hujšač in renegat J. Foresti in njegov zakotni list „Deutsche Allgemeine Zeitung“, ki izhaja v Beljaku, stavljena sta pod eksekutivni sodniški sekvester. Tako čitamo v uradni „Klagenfurter Zeitung“, ki prinaša dotično objavo.

— (Nov hrvatski list.) Po novem letu začel bode izhajati v Dubrovniku nov tednik pod naslovom: „Crvena Hrvatska“. Tako se je zvalo nekdaj dalmatinsko primorje. List bode imel nalogu širiti hrvatsko zavest po vsej Dalmaciji. Veljal bode list za Dubrovnik 4 gld. na leto za ostala mesta 4 gld. 50 kr.

— (O kranjski domači industriji) piše Dunajska „Ausstellungs-Zeitung“: Na Kranjskem se v loškem in kranjskem okraju že več nego 500 let obširno goji izdelovanje domačega platna. Še sedaj, ko domači izdelki trpe vsled konkurenčije z bombažem in fabriškimi izdelki, je tu mnogo domačih tkalcev. Za domačo potrebo izdelujejo kmetje povsod še sami. Gorenjska izdeluje belo in barvano trakovino kot domač izdelek posebne kakovosti. Stara čipkarska industrija v Idriji in okolici se je v zadnjih dveh desetletjih zelo povzdignila. Že v deželi se mnogo čipek razproda, ker nosijo žene in dekleta pokrivala s čipkami obrobljena. Po Dunajski razstavi pa so našli izdelki te obrtniye novi pot in sedaj se teh čipek največ razproda na Dunaju. Od leta 1876. je v Idriji čipkarska šola, ki jo je usta-

novilo kupčijsko ministerstvo, na kateri se posebno skrbi za dobre izdelke in nove uzorce. Število čipkam je v dvajsetih letih naraslo od 1000 na 3000. Letni zasluzek je v tem času narasel od 30.000 gld. na 150.000 gld. Pri veliki konkurenčiji znaša dnevni zasluzek delavke 10 kr. do 35 kr. Čudno, da ta časopis o nobeni drugi hišni industriji na Kranjskem ne vedi!

— (I. Ljubljansko uradniško konsumno društvo) imelo je v nedeljo izreden občni zbor, katerega se je udeležilo dva in trideset udov. Obravnali so se predlogi o premembri društvenih pravil in prenaredilo se je sedemnajst paragrafov deloma po nekoliko, deloma pa popolnoma. Zelo zanimiva debata je bila ob uprašanji, kako urediti, da se koristi, ki jih zadruga s svojim delovanjem doseže v jednem letu, razmerno razdele zadružnikom tako, kakor so se udeleževali pri nakupu konsumnega blaga ali pa pri uplačanju zadružnih ulog. Dočim se je predlagalo, da se je pri tem treba posebno ozirati na one ude, kateri zlasti z izdatnim kupovanjem konsumnega blaga pripomorejo do večjega prometa in tako tudi do višjega dobička, kateri pa ne bi se nabiral do konca leta, ampak takoj porabil za znižanje tržnih cen konsumnega blaga, da bi se na ta način posebno ugodilo gospodinjam, kateri najrajše vidijo, da se jim korist društva takoj v nizkih cenah izkaže, — zagovarjali so drugi zbrovalci predlog, da je pač treba gledati na to, da se kolikor mogoče tržne cene konsumnega blaga znižajo, vendar je pa tudi skrbeti za obrestovanje zadružnih ulog, kajti te so prava podlaga društvenemu obstanku. V tem zmislu se je predlog tudi vsprejel. Občni zbor je nadalje sklenil, da se imajo društvena pravila v bodoče istotako v slovenskem originalu kakor v nemškem pri c. kr. oblastvu registrirati. V to svrhu se je pri zboru slovenski tekst pravil popolnoma uredil in odobril. Zborovanje, katero je vodil predsednik društvenega načelninstva, c. kr. deželní živinodravnik gosp. Ivan Vagner, trajalo je skoro štiri ure.

— (Poštni muzej na Dunaju.) Posebna zanimivost bode prihodnje leto na Dunaji poštni muzej, katerega bode odrarlo trgovinsko ministerstvo ob shodu evropskih poštarjev. Tudi Ljubljana bode poslala za ta muzej na Dunaj lepo delo, katero je ravnomjer zvršil g. kustos Müllner po trgovinskega ministerstva naročilu. To je rimska karta, ki kaže ceste in kraje, koder so nekdaj Rimljani po sedanjih avstrijskih tleh pošiljali svoje pošte in pomikali zmagonosne čete. Po Peutingerjevi tabli, in rimskih itinerarjih je izdelana ta stenska karta prav okusno in razločno. Gosp. dvorni založnik I. Matian je napravil lesen okvir, ki dela mojstru čast. Izrezljanih je vanj mnogo rimskih znamenj, od novcev, orožja zastav itd. Kdor se zanima za take reči, lahko pride to karto pogledat v deželnem muzeju Rudolfinum in sicer prihodnjo sredo, četrtek ali petek od 10—12 ure popoludne in pa od 2—4 ure popoludne, ako se zglaši pri kustosu muzeja.

— („Učiteljski Tovariš.“ Glasilo Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani) ima v 24. številki nastopno vsebino: Naznanilo in vabilo k rednemu občnemu zboru „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani. O važnosti življenskega zavarovanja z ozirom na slovensko učiteljstvo. — Kje je iskati vzrok, da se v šolah na deželi premalo goji šivanje in krpanje? — Uganka. Pomen, namen in metodična obravnava. — Knjiga Slovenska. — Književnost. — Vprašanja in odgovori. — Dopisi. — Društven vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

— (Iz Ribnice na Dolenjskem) se nam piše 14. decembra: Včeraj priredili so tukajšnji gospodje v zvezi z vsemi odličnimi tržani semkaj došemu državnemu in deželnemu poslancu prof. Fr. Šukljeju in gospodu deželnemu poslancu, okrajnemu sodniku Fr. Višnikarju, sijajno baklado v znarenje hvaležnosti za vijino uspešno delovanje v korist tukajšnjemu okraju. Pri tej priliki izročil njima je slovesno g. župan in notar Fr. Erhouniz diplomi, kot častnima občanoma Ribniške občine. V restavraciji g. A. Arkota, kjer so se potem vsi udeleženci baklade v prijeten večer zbrali, bil je posebno naudušeno vsprejet govor gospoda prof. Fr. Šukljeja o dolenjski železnici in pa zagotovilo gospoda Klemenčiča, višjega nadzornika državnih železnic in načelnika stavbinskega urada, za zgradbo dolenjskih železnic, da si bode v prijetno dolžnost štel, storiti kaj dobrega za svojo ožjo domovino.

— (Naznanilo in vabilo) k rednemu občnemu zboru „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani, kateri bode dne 29. grudna t. l. v magistratni dvorani Ljubljanskega. Začetek točno ob 9. uri dopoludne. Vspored: 1. Predsednikov ogovor. 1. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Volitev pregledovalcev računov. 5. Knjižničarjevo poročilo. 6. Prenaredba pravil glede na izdavanje društvenega glasila „Učiteljskega Tovariša“. 7. Nasveti (katere je vsaj dva dneva pred zborovanjem javiti odboru.) 8. Volitev 9. udov v odbor. 9. Predavanje g. Alojzija Luznika o didaktonu. Ker je zborovanje velike važnosti, želi obilo udeležbo odbor.

— (Vabilo) na XXIII. letni občni zbor čitalnice Postojanske, ki bode v nedeljo dne 21. t. m. ob 4. uri popoludne v društvenih prostorih.

— (Vabilo) k občnemu zboru narodnega bralnega društva v Šmariji, kateri bode 21. decembra 1890. ob $\frac{1}{2}$ 8. uri popoludne v Turnčku z naslednjim vsporedom: 1. Govor predsednika. 2. Poročila tajnika. 3. Pregled računa. 4. Določilo naročenja časopisov za leto 1891. 5. Posamezni nasveti. 6. Volitev novega odbora, t. j. 5 odbornikov, 2 namenstnikov in 2 pregledovalcev računov. Odbor.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 15. decembra. Bivši namestnik v Trstu baron Sisino Pretis danes zvečer umrl.

Beligrad 15. decembra. Kraljica namerava sedaj potom pravde na podlagi srbskega državljanega zakonika pridobiti pred sodiščem pravico, da bode smela občevati s sinom svojim. Njen zastopnik bode v kratkem pri Beligradskem civilnem sodišču uložil tožbo v tem zmislu. Skupščine perovodji, ki je izročil znano resolucijo, izjavila kraljica, da se bode tudi nadalje potezala za svoje materinske pravice. Na drugi strani pa se čuje, da so regentje sklenili, ko bi kraljica dejeli delala resne težave, pozvati jo, da ostavi Srbijo.

Peterburg 15. decembra. Višja načrda dovoljuje, da se smejo na vsečilišče v Helsingforsu vsprejemati ženske dijakinje. Vsak vsprejem pa potrebuje odobrenja vsečilišnega načelnika.

Berolin 15. decembra. „National-Zeitung“ javlja iz Rima: V Vatikanu je veliko skribij, ker je hudi mráz papežu močno škodoval. Telesni zdravnik pravi, da se je treba pripravljati na najhujše.

Novi Jork 15. decembra. Irska poslanca Justin Mac Cartby in Sextan odpotovala na Irsko.

Dunaj 16. decembra. Dedni veliki vojvoda Luksemburški semkaj došel. Nadvojvoda Viljem pozdravil ga je na kolodvoru.

Budimpešta 16. decembra. „Egyetentes“. Knez primas Simor včeraj došel, da bode današnji konferenci škofov predsedoval. Po vsprejemu semkaj došlih škofov pogovarjal se je knez primas pol ure z ministerskim predsednikom glede objave inoverskih krstov in očitališči vlade v tem uprašanji.

Razne vesti.

* (Carjevo darilo.) Car ruski podaril je perzijskemu šahu 30 kirgiških konj, katere bode v kratkem odgnal oddelek kazakov v Teheran.

* (Henryk Sienkiewicz,) slavni poljski pisatelj, pripravlja se na pot v iztočno Afriko, kjer bode pisal nov večji roman iz življenja afriških robov.

* (Kochovo zdravilo.) Virhov se je izrazil proti ameriškemu časnikarju, da ni lahko izreči sodbe o Kochovi mezgi. Pri lishajih in tuberkulozi v grlu so se dosegli lepi uspehi, nevarno je pa zdravilo za otroke in osebe, pri katerih je sušica že precej napredovala.

* (Potres.) Iz Sarajeva javljajo, da je bil pretekli petek v noči v Konjici potres, ki je trajal pet sekund.

* (Znamenit banket) bil je te dni v Londonu. Vodil ga je lordmayor. Pogostili so 600 kaznjencev, ki so prestali kazeni v Londonih kazničnih. Pri tem banketu se je konstatovalo, da se je vsled raznih človekoljubnih naprav število zločincev v Londonu pomanjšalo za 32%.

* (Dobertek.) Mesar v Loir-et Cherdem departementu je stavil, da sne 6 funtov teletnine vsak dan skozi celo leto. Stava znašala je 1500 frankov. Sedaj je minulo 10 mesecev in vsak dan je mesar pojel nad 6 funtov mesa, tako da ga je pojedel 100 funtov več, nego je bilo dogovorjeno.

* (Štirinogati muzikalni kritik) živi v Darmstadtu in mu je Karo ime. Ta pes je uzrastel pri rodbini, ki je tako gojila godbo. Sprva bal se je pes muzike, ali gospodar ga je prisilil, da je moral biti zraven njega, ko so godili. Gospodar je godel na violoncelo in dirigoval osemglasni orkester. Imel je navado, da je z lokom udaril po stolu, če je kdo napačno igral, pri tem pa je navado zadel psa. Pes je kmalu spoznal, kaj je povod tem udarom in jel je tuliti, če je kdo napačno noto igral, da se je tako izognil udarcem. Tako je pes postal muzikalni kritik in sedaj pri javnih koncertih tuli, če kdo napačno igra.

* (Umor.) Žandarmaria zvedela je za grozen umor v Jarku na Ogerskem. Devetindvajsetletni kmet Vlajkov je dlje časa imel znanje z vdovo Bogdanovo. Vzeti je pa ni maral, da si je ona prigajala, da se poročita. Vdova zve nekega dne, da se je Vlajkov zaljubil v bogato dekllico. Sedaj ni hotela nič več slišati o njem, ter ga je zapodila, ko je prišel. To je pa njega tako razjezilo, da jo je drugi dan na polji napal in jo zadavil.

* (Strajk.) Društvo delavcev v tovarnah za izdelavo bombažnega blaga v Baltonu je sklenilo s 3000 glasovi večine, da napravi strajk za povrašanje plače. Sodi se, da 25.000 delavcev ustavi delo.

* (Lestenec se je odtrgal.) Pretekli teden odtrgal se je v dvorani „pri treh petelinah“ v Opavi po končanem koncertu veliki lestenc za plin in padel z velikim ropotom na parket dvorane. K sreči ni bilo nikogar več v dvorani, drugače prijetila bi se bila lahko velika nesreča. Dvorana je ista, v kateri bi se imela vršiti Opavska Sokolska slavnost, kar pa je kakor znano, preprečil mestni zastop s tem, da je nakupil vse poslopnje.

* (V San Francisku) v Ameriki razpršila se je v zrak velika tovarna za smodnik, iz katere dobiva Kitajsko svoje potrebščine. Razrušenih je — kakor se poroča — tisoč hiš in okoli tri sto oseb usmrtenih.

SLOVANSKI SVET
prinaša v 23. številki naslednjo vsebino: Zmesnjava. — O kritiki dr. Mahniča. III. K razširjanju paganstva, z nasprotniške strani nam namišljenemu. (Dalje.) — Nekoliko o ruskih gimnazijah. (Konec.) — Židovske naselbine v Rusiji. — Ruske drobtinice. — Jesenska elegija. IV. — Pogled po slovenskem svetu: a) Slovenske dežele. b) Ostali slovenski svet. — Književnost.

„SLOVANSKI SVET“ izhaja po dvakrat na mesec, vselej 10. in 25. dne meseca, in se pošilja naročnina izdajatelju „SLOVANSKEGA SVETA“ v Trst. — Naročnina znaša: za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrto leto 1 gld. Za Ljubljanske naročnike in dijake velja: celoletno 3 gld. 60 kr., poluletno 1 gld. 80 kr., četrletno 90 kr.